

Sygn.akt III AUa 1092/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2013r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Bożena Szponar - Jarocka (spr.)

Sędziowie: SA Barbara Orechwa-Zawadzka

SO del. Bohdan Bieniek

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2013 r. w Białymstoku

sprawy z wniosku B. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę z tytułu pracy w warunkach szczególnych

na skutek apelacji wnioskodawcy B. S.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łomży

III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 7 września 2012 r. sygn. akt III U 635/12

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łomży

III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Sygn. akt III AUa 1092/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 24 lipca 2012 roku, wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.) odmówił B. S. prawa do emerytury. Organ rentowy stwierdził, że nie udowodnił on 15-letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz nie udokumentował rozwiązania stosunku pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił zaliczenia do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od dnia 1 września 1975 roku do dnia 14 marca 1992 roku w Gminnej Spółdzielni (...) w P..

B. S. w odwołaniu od powyższej decyzji domagał się przyznania prawa do dochodzonego świadczenia.

Sąd Okręgowy w Łomży Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu powyższego odwołania, wyrokiem z dnia 7 września 2012 roku oddalił odwołanie. Sąd I instancji wskazał, że warunkami nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach przez ubezpieczonego mężczyznę są: ukończenie 60-go roku życia, udowodnienie 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach i 25-letniego ogólnego stażu pracy, nieprzystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenie wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązanie stosunku pracy – art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.). Poza sporem pozostawały następujące okoliczności: ukończenie przez B. S. 60-tego roku życia, legitymowanie się ogólnym stażem ubezpieczeniowym w wymiarze 25 lat, 2 miesięcy oraz 2 dni, nieprzystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego. Okolicznością bezsporną było również to, że odwołujący na dzień wyrokowania przez Sąd I instancji pozostawał w zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę w Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w Ł.. Kwestię sporną stanowił natomiast wymiar stażu pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie zaliczył B. S. do stażu pracy w warunkach szczególnych żadnego okresu zatrudnienia. Odwołujący natomiast domagał się uwzględnienia do tego stażu okresu zatrudnienia od dnia 1 września 1975 roku do dnia 14 marca 1992 roku w (...) w P.. Sąd I instancji wprawdzie przeprowadził dowód z przesłuchania świadków A. S. oraz T. B. na okoliczność ustalenia, czy praca B. S. w spornym okresie była pracą wykonywaną w warunkach szczególnych, a w konsekwencji czy odwołujący legitymuje się 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych, jednakże zaniechał dokonania oceny tychże dowodów. Wskazał bowiem, że wobec niespełnienia przesłanki rozwiązania stosunku pracy należało odmówić odwołującemu prawa do dochodzonego świadczenia, niezależnie od spełnienia bądź też nie pozostałych przesłanek. Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy jak w sentencji wyroku orzekł na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c.

B. S. zaskarżył powyższy wyrok w całości. Podniósł, iż kwestią sporną jest ocena charakteru jego pracy w okresie od dnia 1 września 1975 roku do dnia 14 marca 1992 roku w Gminnej Spółdzielni (...) w P., tj. czy okres ten zostanie uznany przez Sąd orzekający jako okres pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Z przedłożonego do ZUS świadectwa pracy z dnia 6 czerwca 2012 roku wystawionego przez Miejskie Przedsiębiorstwo (...) w Ł. wynikało natomiast, że wprawdzie na datę wystawienia tego dokumentu skarżący pozostaje w zatrudnieniu, jednakże stosunek pracy zostanie rozwiązany z dniem 31 października 2012 roku. Z treści apelacji wynikało, iż B. S. rozwiązałby stosunek pracy w razie dokonania przez Sąd Okręgowy ustalenia, iż sporny okres zatrudnienia podlega uwzględnieniu do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Tymczasem Sąd I instancji, zdaniem skarżącego błędnie, zaniechał dokonania ustaleń w powyższym zakresie i oddalił odwołanie, wskazując wyłącznie na niespełnienie przesłanki rozwiązania stosunku pracy.

Wskazując na powyższe zarzuty odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna na datę orzekania przez Sąd Apelacyjny.

Natomiast zarówno w dacie wyrokowania przez Sąd I instancji, jak też w dacie wywiedzenia apelacji, zaskarżony wyrok odpowiadał prawu.

Do dnia 31 grudnia 2012 roku przepis art. 184 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) jako jeden z warunków niezbędnych do przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przewidywał wymóg rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Od dnia 1 stycznia 2013 roku brzmienie w/w przepisu uległo zmianie w ten sposób, że rozwiązanie stosunku pracy, nie jest przesłanką do nabycia prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Powyższy wymóg został wyeliminowany na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 maja 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 roku, poz. 637), zmieniającej m.in. art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie natomiast z art. 316 § 1 zd. 1 k.p.c. po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Powyższy przepis znajduje zastosowanie zarówno do Sądów I jak też II instancji. Do tego zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego jako stan rzeczy należy rozumieć stan faktyczny sprawy, jak też i stan prawny (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2012 roku w sprawie o sygn. akt IV CSK 166/12, lex numer 1228619, z dnia 13 marca 2012 roku w sprawie o sygn. akt II PK 173/11, lex numer 1211151).

Skoro zatem na dzień wyrokowania przez Sąd II instancji warunek rozwiązania stosunku pracy (w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem) dla ubezpieczonego ubiegającego się o prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach nie istnieje, to zaskarżony wyrok podlegał uchyleniu, zaś sprawa przekazaniu Sądowi Okręgowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd I instancji winien przeprowadzić postępowanie dowodowe celem ustalenia, czy odwołujący spełnia inne przesłanki do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach określone w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.), w tym czy legitymuje się on co najmniej 15-letnim stażem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. W celu ustalenia powyższego Sąd Okręgowy przeprowadzi dowody zawnioskowane przez skarżącego podczas rozpoznania sprawy przed Sądem I instancji po raz pierwszy oraz ewentualnie inne zgłoszone przez strony w toku rozpoznawania sprawy, jak również te, które uzna za niezbędne. Dopiero po przeprowadzeniu postępowania dowodowego w całości i dokonaniu oceny zgromadzonych dowodów będzie możliwe ustalenie, czy odwołujący spełnia przesłanki do nabycia prawa do dochodzonego świadczenia wynikające z aktualnego stanu prawnego.

Z uwagi na konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

A.K.